

**Historia De Vita, Moribvs, Rebvs Gestis, Stvdiis Ac
Denique morte Praedicantium Lutheranorum, Doct.
Martini Lvtheri, Philippi Melanchthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melanchthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

IV. Melanchthonis inexcusabilis fraus, inconstantia, & perpetua inter
Lutheranos miseria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

denbergium , aliosque retulerit in lucem,& ANNO
plures etiam id genus alias apud se repositas 1530.
alleruari testetur, edendas suo tempore, si res
ita ferat, quibus liquidò demonstrari possit,
eandē prorsus Melanchthonis, quam Zvvin-
glij & Caluini sententiam fuisse. Nonò, quod
Professores Academiæ VVittenbergensis,
Peucerus, Petzelius, Pierius, aliquique nonnul-
li Sacramentariæ factionis homines , quos
VVittenberga velut serpentes in sinu soue-
rit, à Melanchthone magnam partem fuerint
educati ; vt ex ipsius pectore scriptisque pu-
blicis venenum illud haufisse videantur:
quemadmodum & obiecto Melanchthonis
nomine, velut glaucomâ quadam ad tempus
sub Augustanæ Confessionis umbraculo la-
titarint : licet tandem fraude detectâ, carce-
ribus & exilio multati iustas perfidiæ pœnas
dederint. His rationibus permoueri se di-
cunt illi, Flaciani inquam, & Pantachusiaſtæ,
vt Melanchthonem non Lutheranis sed Sa-
cramentarijs annumerandum censeant; qui-
bus hac quidem in re Caluinistæ lubentes af-
fensem præbent, quāquam eos alioquin, ve-
lut Ecclesiæ pestes deterrimas odio plusquā
vatiniano prosequuntur.

Ferat nunc sententiam in hac controuer-
ſiâ, qui volet: Certè siue Lutheranis Melâch-
thonem adiungendum iudices , siue Sacra-
mentarijs, hoc aut illud pronunciari nequit,
quin turpisimam ei non leuitatis tantum, &
inconstantiæ, sed & hypocrisis ac fraudulen-

9.

IV.
Melanch-
thon incô-
stantiæ atq;
fraudis
reus.

tiæ

ANNO

1530.

tiæ maculam inuras. Nam si Sacramentariorum causam probat, cur id publicè dissimilauit? Si loco veritatis habuit istorum dogma, cur id apertè nō est professus? Cur contra dictamen conscientiæ, contra genium inter eos mansit, quos errore fascinatos esse credebat? Si vero Lutheranus erat ex animo, cur clam prensauit Sacramentarios? cur receptaculum illis præbuit in Auguſtanâ Confessione, quos in Comitijs ab ea secluserat? cur secreta cum ijs habuit consilia, quos acerrimos Lutheranorum hostes esse non ignorabat? Quicquid dicas, leuitatis & hypocrilis infamiam à Melanchthonis no-

Ratio, quā mine nunquam remouebis. Excusant illum Sacramentarij per Lutheri tyrannidem, quā tarij Melancht. excusant. deterritum aiunt, ne quod animo gerebat agnitæ veritatis secretum, vt loquuntur isti, in apertum proferret. At tyrannis ista, si quæ fuit, Luthero sublato finem habuit:

Refutatur. Cur igitur posteà, quam ab hac seruitute liberatus fuit, ad castra Sacramentariorum non transiit? Imprimis cum post bellum germanicum à domesticis ad inconstantiam & mutabilitatem multum exagitaretur. Nervum ille perpetuò restitauit, eodemque se modo habuit, post obitum Lutheri, quantum ad professionem publicam attinet, vt pridem. Vnde sunt, qui neutrīs eum in solidum adhæſisse putent, sed velut nutabundum inter vtrisque fluctuasse; quorum ego sententiam facile probarim. Licet enim Melanch-

Melanch-
thon inter
vtrisque
fluctuat.

Melanchthon Sacramentariorum doctrinam de Cœna Domini fuit amplexus; quod 1530. ANNO
 ipsius ad Fridericum Palatinum litteræ, tum silentium ad Caluini prouocationem certum faciunt, & indubitatum; alia tamen quædam ipsorum dogmata, puta de libero arbitrio, de prædestinatione, de causâ vel autore peccati, de fatali necessitate, quæ Sacramentarij ex primis illius scriptis haurerant, penitus improbavit: Quæ causa fuisse dicitur, ne se totum Sacramentarijs manciparet. Vici sim oderat infestè Lutheranos illos, qui se solos verum habere Lutheranismi nucleus, & germanum Lutheri spiritum, plenis fauibus haussisse gloriabantur, Flacianos dico, quos non destitit, quamdiu vixit, acerbè scriptis publicis infectari. Reliquis verò Synergistis, Adiaphoristis, Maioristis, adiunxit se quidem professione publicâ, cum inter eos viueret; At quia Lutheri dogma retinebant de Euchastia, nec illis animo potuit in solidum adhaerere. Ita factum est, ut misera omnino vitam viueret, quam in luctâ conscientiæ traduxit, mœrore animi & perpetuâ sollicitudine propemodum contabescens. Vnde vita misera post obitum ipsius nata fuit hæc controueria, de quâ Lutheranus quidam Melanchthonis, vti preceptoris amantissimus, cum eum velut Ecclesiæ Lutheranæ cœuem vindicari posse desperaret, hanc sententiam pronunciavit: Aut habemus, inquit, Philippum

Melanchthon per
petuo in
Seln. in rep.
conf. de Cœ-
nâ contra
Petzelium,
C. 3. b.

Luthe.

ANNO
1530.
Luthera-
norum de
Melanch-
thonis fide
anceps o-
pinio.

*VVolf. in
hist. Confess.
fol. 125.*

Lutheranum, aut prorsus non habemus: Quod sicut ipse Melanchthon ceu dubius intervrosque palpitauit; ita & vtrorum verè fuerit, in dubio relinquit: Nisi quod eum, si Lutheri doctrinam abiecerit de Eucharistiâ, dignum iudicet, qui prorsus à Lutheranis explodatur. Neque verò Lutherani Melanchthonem Zwinglianizantem è Synagogâ suâ modo, verum etiam è cœlo, quantum in ipsis quidem fuit, excluderunt, dum causas esse scribunt, ut non minus, imò magis etiam de Melanchthonis, quam de Salomonis salute dubitetur. Quā in re proculdubio Lutheri iudicium secuti sunt, qui Zwingianos velut hostes Christi, & infidelibus nequiores diabolo tradendos censuit, & in terrorem aliorum æternis cruciatibus adiudicandos. Verum hæc hactenus, & prolixius quidem, quā initio propositum habuimus: Nunc missis ijs ad historiam Melanchthonis iuxta seriem annorum breuiter pertexendam, ut nobis ab initio constitutum fuit, reuertamur.

CAPVT X.

I. *Landgravius Lutheranos cum Sacramenta-
rijs rursum coniungere studet. Monasterij
Sacramentarij & Anabapt. nidificant. cum
obitu Electoris Sax. & aduentu Legati
Pontificij in Germ.*

II. *Conuentus Smalcaldia. confessio Melanchth.
de iurisdict. Episc. restitutio Vtrici VVittenbergici Melanchthon & Tübinger euocat.*

III. *Regis*